

**ПРАВИЛНИК
О ПОЧЕТНОЈ АКРЕДИТАЦИЈИ ВИСОКОШКОЛСКИХ УСТАНОВА
И СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА**

(Службени гласник Републике Српске, број 56/25)

Бања Лука, јун 2025. године

На основу члана 32. став 1. Закона о Агенцији за високо образовање Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 42/24) и члана 25. став 2. тачка 2. Статута Агенције за високо образовање Републике Српске, директор Агенције за високо образовање Републике Српске, доноси

ПРАВИЛНИК О ПОЧЕТНОЈ АКРЕДИТАЦИЈИ ВИСОКОШКОЛСКИХ УСТАНОВА И СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

- (1) Овим правилником се прописују смјернице за припрему документације за почетну акредитацију, поступак вањског вредновања у сврху почетне акредитације, скраћени поступак вањског вредновања у сврху почетне акредитације, начин утврђивања Листе рецензената, поступак формирања, структура и начин рада Комисије рецензената, садржај и форма извјештаја Комисије рецензената, начин оцјењивања и давање препоруке за издавање дозволе за рад.
- (2) Почетном акредитацијом ради стицања дозволе за рад за обављање дјелатности високог образовања утврђује се да ли високошколска установа и/или студијски програм испуњава Стандарде за почетну акредитацију високошколских установа и студијских програма (у даљем тексту: Стандарди за почетну акредитацију).

II СМЈЕРНИЦЕ ЗА ПРИПРЕМУ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ ЗА ПОЧЕТНУ АКРЕДИТАЦИЈУ

Члан 2.

- (1) Документација за почетну акредитацију високошколске установе и студијских програма се припрема у складу са захтјевима Стандарда за почетну акредитацију, на пријавном обрасцу **ОБ-П АВОРС 01** (у даљем тексту: Пријавни образац).
- (2) Пријавни образац се попуњава у информационом систему Агенције и то након потписивања уговора за услуге вањског вредновања у сврху почетне акредитације.
- (3) У току поступка вањског вредновања високошколској установи се може за сваки програм и за институцију у цјелини упутити захтјев за допуну или појашњење доказа о испуњености стандарда, уколико су исти неопходни.
- (4) Високошколска установа ће документовати предузете активности по свим стандардима за почетну акредитацију, у складу са захтјевом за почетну акредитацију, односно предметом вањског вредновања, а све у циљу омогућавања доношења рецензентског мишљења базираног на доказима.

III ПОСТУПАК ВАЊСКОГ ВРЕДНОВАЊА У СВРХУ ПОЧЕТНЕ АКРЕДИТАЦИЈЕ

Члан 3.

- (1) Поступак вањског вредновања у сврху почетне акредитације покреће се од стране Министарства за научнотехнолошки развој и високо образовање Републике Српске (у даљем тексту: Министарство), достављањем уредног захтјева за вањским вредновањем у сврху почетне акредитације са документацијом и претходно прибављеним позитивним мишљењем Савјета за високо образовање Републике Српске (у даљем тексту: Савјет) о друштвеној оправданости оснивања високошколске установе, односно новог студијског програма/усмјерења.
- (2) Захтјев садржи доказе о испуњености Стандарда за почетну акредитацију, прописане од стране Министарства.

Члан 4.

- (1) По пријему захтјева директор Агенције именује Координатора почетне акредитације (у даљем тексту: Координатор), који провјерава достављене доказе о испуњености Стандарда за почетну акредитацију и, по потреби, тражи додатне доказе од високошколске установе.
- (2) Агенција и високошколска установа закључују уговор о вањском вредновању у сврху почетне акредитације којим се дефинише обим вањског вредновања, износ средстава за спровођење поступка, обавезе Агенције и високошколске установе у поступку вањског вредновања и рокови за поступање по захтјеву високошколске установе.

IV КОМИСИЈА РЕЦЕНЗЕНАТА

Члан 5.

- (1) Поступак вањског вредновања спроводи Комисија рецензената за вањско вредновање и давање препоруке о почетној акредитацији (у даљем тексту: Комисија рецензената).
- (2) Комисија рецензената провјерава испуњеност захтјева Стандарда за почетну акредитацију и даје закључно стручно мишљење о исходу поступка вањског вредновања у сврху издавања дозволе за рад.
- (3) Комисија рецензената се именује са Листе рецензената.
- (4) Начин формирања и структуру Листе рецензената, те критеријуме за избор стручњака на Листу рецензената утврђује Управни одбор Агенције.

Члан 6.

- (1) Комисија рецензената се формира у односу на захтјев за почетну акредитацију и то тако да су заступљене све категорије рецензената а састоји се од најмање четири члана, од којих је један из реда студената, један из реда привреде и праксе и два из реда академске заједнице.

- (2) У случају вањског вредновања студијског програма у сврху почетне акредитације, у Комисију рецензена се именују најмање два члана из реда академске заједнице из поља образовања/уже области образовања којој припада студијски програм који је предмет вањског вредновања.
- (3) У случају вањског вредновања високошколске установе у сврху почетне акредитације, у Комисију рецензена се за сваки студијски програм који је планиран за извођење на тој високошколској установи, именују по један члан из реда академске заједнице из поља образовања/уже области образовања којој припада тај студијски програм.
- (4) У случају вањског вредновања заједничког студијског програма двију и више домаћих акредитованих високошколских установа број рецензена се повећава према броју високошколских установа укључених у предмет вредновања, додавањем једног рецензента из реда академске заједнице за сваку високошколску установу.
- (5) Изузетно од одредбе става 1. овог члана, у случају скраћеног поступка вањског вредновања, Комисије рецензена се састоји од три члана и то по један рецензент из сваке категорије.

Члан 7.

- (1) Координатор сачињава приједлог састава Комисије рецензена.
- (2) Изузетно, у поступцима вањског вредновања интердисциплинарних и мултидисциплинарних студијских програма, Координатор може утврдити прелиминарни приједлог састава Комисије рецензена и упутити га Акредитацијском вијећу које утврђује састав Комисије рецензена, те врсту и обим задатка за сваког рецензента.
- (3) За сваког члана Комисије рецензена, Координатор провјерава постојање сукоба интереса у односу на високошколску установу, односно студијски програм, према Упутству за провјеру постојања сукоба интереса (**УП АВОРС 01**).
- (4) На основу приједлога Координатора, односно Акредитацијског вијећа, директор Агенције доноси рјешење о именовању Комисије рецензена, у року од 30 дана од дана пријема захтјева за вањским вредновањем у сврху почетне акредитације.

Члан 8.

- (1) На основу рјешења о именовању Комисије рецензена, закључују се уговори о ангажовању рецензена.
- (2) Уговорима се регулишу међусобна права и обавезе у поступку вањског вредновања, а садрже сљедеће елементе: прецизан опис посла који члан Комисије рецензена треба да уради, што укључује и провјеру свих тачака Стандарда за почетну акредитацију на основу документације коју подносилац захтјева доставља, рок, висину накнаде за рад, предмет примопредаје (рецензентски извјештаји и извјештај Комисије рецензена) и друге елементе битне за вањско вредновање.
- (3) Након потписивања изјаве о непостојању сукоба интереса и уговора о ангажовању, чланови Комисије рецензена добијају приступне податке информационом систему Агенције у ком се налазе Стандарди за почетну акредитацију и законски прописи, те документација високошколске установе, односно студијских програма који су предмет вањског вредновања у сврху почетне акредитације.

Члан 9.

Задатак Комисије рецензената је да:

- 1) се упозна са документима који регулишу Стандарде за почетну акредитацију,
- 2) се упозна са Законом о Агенцији за високо образовање, правилницима и актима Агенције којима се уређује процес вањског вредновања високошколских установа и студијских програма у сврху почетне акредитације,
- 3) изврши увид у документацију високошколске установе и по потреби затражи додатну документацију неопходну за оцјену испуњености захтјева Стандарда за почетну акредитацију,
- 4) изврши вањско вредновање високошколске установе и студијских програма,
- 5) сачини рецензентски извјештај за сваки студијски програм,
- 6) обави непосредан увид посјетом високошколској установи и
- 7) сачини извјештај о вањском вредновању у сврху почетне акредитације високошколске установе, односно студијских програма са оцјеном испуњености захтјева Стандарда за почетну акредитацију и закључним стручним мишљењем о исходу поступка вањског вредновања у сврху издавања дозволе за рад.

Члан 10.

- (1) Комисија рецензената одржава први састанак у Агенцији или електронским путем.
- (2) Комисија рецензената на састанку утврђује План рада и програм посјете на обрасцу **ОБ-П АВОРС 07**.
- (3) У Плану рада Комисија рецензената утврђује организационо-техничке елементе потребне за рад, ток посјете у оквиру вањског вредновања, подјелу задатака унутар Комисије рецензената, распоред рада и термине састанака са: руководством установе, руководиоцима студијских програма који су предмет вањског вредновања, академским и неакадемским особљем.

Члан 11.

- (1) Чланови Комисије рецензената су дужни да у року од 15 дана изврше увид у достављену документацију, у случају непотпуне документације затраже њену допуну и да електронским путем комуницирају међусобно и са координатором Комисије рецензената.
- (2) Члану Комисије рецензената из иностранства који не говори ниједан од службених језика у Републици Српској, обрасци и прописи Агенције и дио документације високошколске установе се достављају на енглеском језику.
- (3) На захтјев члана Комисије рецензената из иностранства, документација високошколске установе се допуњава актима преведеним на енглески језик.

Члан 12.

- (1) Прије посјете високошколској установи, на основу проучене документације и извјештаја о рецензији студијских програма, чланови Комисије рецензената састављају листу питања која ће бити постављена појединим групама током посјете високошколској установи/студијском програму.
- (2) Сваки члан Комисије рецензената врши поређење и анализу документације у односу на захтјеве Стандарда за почетну акредитацију, уносећи запажања, закључке и препоруке у образац (**ОБ-П АВОРС 02**).
- (3) Попуњени обрасци се сматрају повјерљивим интерним документима које задржава Агенција након завршеног поступка вањског вредновања.

Члан 13.

- (1) Координатор Комисије рецензената, у договору са високошколском установом, утврђује све детаље посјете.
- (2) Високошколска установа је обавезна да обезбиједи пратиоца који је овлаштен за пружање информација за Комисију рецензената.
- (3) Пратилац Комисије рецензената треба да се служи енглеским језиком.
- (4) Уколико се у Комисији рецензената налази члан из иностранства који не говори ниједан од службених језика у Републици Српској, високошколска установа је обавезна да обезбиједи преводиоца за енглески језик током трајања посјете, а који није у сукобу интереса у односу на високошколску установу која је предмет почетне акредитације.

Члан 14.

- (1) Приликом посјете високошколској установи, чланови Комисије рецензената обављају сљедеће активности:
 - 1) разговарају са руководством установе, руководиоцима студијских програма који су предмет вањског вредновања, академским и неакадемским особљем,
 - 2) врше обилазак објеката и просторија које ће се користити за извођење студијских програма,
 - 3) припремају прелиминарне извјештаје и
 - 4) одржавају завршни састанак са представницима високошколске установе.
- (2) Чланови Комисије рецензената евидентирају властита запажања у обрасцу из члана 12. став 2. овог правилника, које служе као основа за коначан извјештај о вањском вредновању.

Члан 15.

- (1) Посјета Комисије рецензената високошколској установи се закључује завршним састанком на којем се усмено презентује прелиминарни извјештај без саопштавања исхода поступка вањског вредновања.
- (2) Завршном састанку присуствују представници руководства високошколске установе и служби које руководство одреди.

Члан 16.

- (1) Изузетно у ванредним ситуацијама и/или околностима када није дозвољено путовање и/или окупљање већег броја особа на једном мјесту или када није могуће правовремено усаглашавање термина за посјету свих учесника поступка, примјеном начела економичности, посјета високошколској установи се може организовати и електронским путем, дјелимично или у потпуности, коришћењем апликације за одржавање виртуелних састанака (у даљем тексту: виртуелна посјета).
- (2) Виртуелна посјета се одвија према Плану рада и програму посјете и високошколска установа је дужна да обезбиједи групе саговорника које су предвиђене и у случају посјете високошколској установи у редовним околностима.
- (3) У случају виртуелне посјете, високошколска установа је дужна да обезбиједи и виртуелни обилазак високошколске установе, односно видео презентацију физичких ресурса.

V СКРАЋЕНИ ПОСТУПАК ВАЊСКОГ ВРЕДНОВАЊА У СВРХУ ПОЧЕТНЕ АКРЕДИТАЦИЈЕ

Члан.17

- (1) Скраћени поступак вањског вредновања обавља се у случајевима када је захтјев високошколске установе такав да се може ријешити у краћем року, виртуелном посјетом установи, дјелимично или у потпуности и ангажманом мањег броја рецензента.
- (2) Скраћени поступак се обавља у сљедећим случајевима:
 - 1) Промјена сједишта и/или назива установе и измјене мјеста извођења студија на начин да се провјерава испуњеност стандарда 9. и 10. те дијелова стандарда 6., 7. и 8.,
 - 2) Измјене назива студијског програма на начин да се провјерава испуњеност стандарда 4.,
 - 3) Измјене квалификације која се стиче завршетком студијског програма, на начин да се провјерава испуњеност стандарда 4.,
 - 4) Измјене области образовања којој припада студијски програм на начин да се провјерава испуњеност стандарда 1., 2., 4. и 6.,
 - 5) Значајније измјене студијских програма које се односе на увођења новог усмјерења или модула у акредитовани студијски програм за студијске програме првог циклуса, под условом да измјене не прелазе 35% ЕСПБ (*ECTS*), на начин да се провјерава испуњеност стандарда 4., 6., 9. и 10. и
 - 6) Измјене облика извођења наставе, на начин да се провјерава испуњеност стандарда 6., 9. и 10.
- (3) Уговором из члана 4. Став 2. овог Правилника се усаглашавају се рокови, начин вањског вредновања и други елементи скраћеног поступка који су битни за ефикасно и објективно одвијање поступка.

VI ИЗВЈЕШТАЈ И ПРЕПОРУКА

Члан 18.

- (1) Комисија рецензената сачињава извјештај о вањском вредновању у сврху почетне акредитације високошколске установе, односно студијског програма на основу анализираних докуменација предметне високошколске установе, појединачних извјештаја о рецензији студијских програма и посјете високошколској установи.
- (2) Извјештај о вањском вредновању у сврху почетне акредитације високошколске установе, односно студијског програма се сачињава на образцу за писање извјештаја **ОБ-П АВОРС 03**.
- (3) Извјештај из става 1. овог члана, без оцјена нивоа испуњености Стандарда за почетну акредитацију, доставља се високошколској установи која може уложити приговор Агенцији у погледу нетачно утврђеног чињеничног стања.
- (4) Комисија рецензената сачињава коначан извјештај о вањском вредновању у сврху почетне акредитације високошколске установе, односно студијског програма (у даљем тексту: Коначан извјештај).

Члан 19.

У Коначном извјештају Комисија рецензената даје:

- 1) оцјену нивоа испуњености захтјева сваког појединачног стандарда за почетну акредитацију, са образложењем добрих и слабих страна и
- 2) закључно стручно мишљење, на основу нивоа испуњености захтјева Стандарда за почетну акредитацију.

Члан 20.

- (1) Комисија рецензената оцјењује ниво испуњености Стандарда за почетну акредитацију примјењујући следеће критеријуме:

Ниво испуњености захтјева стандарда	Опис	Критеријум за оцјену нивоа испуњености захтјева
I	Захтјев није испуњен	Нема доказа или постоје непотпуни и/или неодговарајући докази о испуњености захтјева
II	Захтјев дјелимично испуњен	Захтјев дјелимично спроведен
III	Захтјев у потпуности испуњен	Захтјев је планиран и спроведен

- (2) У закључном стручном мишљењу Комисија рецензената даје позитивно мишљење о исходу почетне акредитације високошколске установе и студијских програма када су Стандарди за

почетну акредитацију на нивоу испуњености III, осим стандарда 2, 5, 7 и 10 који могу бити и на нивоу испуњености II.

- (3) У случајевима вањског вредновања у сврху почетне акредитације који се воде по скраћеном поступку, Комисија рецензена у закључном стручном мишљењу даје позитивно мишљење о исходу када су стандарди из члана 17. на нивоу испуњености III.
- (4) У свим осталим случајевима Комисија рецензена даје негативно мишљење о исходу почетне акредитације.
- (5) Оцјене нивоа испуњености захтјева Стандарда за почетну акредитацију и закључно стручно мишљење Комисије рецензена доносе се, у правилу, консензусом.
- (6) Члан Комисије рецензена који се не слаже са донесеним оцјенама нивоа испуњености захтјева стандарда или закључним стручним мишљењем, може дати писмено изuzeће са образложењем.

Члан 21.

- (1) Коначан извјештај Агенција доставља на разматрање Акредитацијском вијећу.
- (2) Уколико Акредитацијско вијеће утврди неусаглашености Коначног извјештаја са Стандардима за почетну акредитацију и овим правилником, тражиће од Комисије рецензена додатно изјашњавање.
- (3) Допуњени извјештај из става 2. овог члана Комисија рецензена доставља Агенцији, која га просљеђује Акредитацијском вијећу.
- (4) Акредитацијско вијеће доноси мишљење о усклађености поступка вањског вредновања у сврху почетне акредитације са Стандардима за почетну акредитацију и овим Правилником.

Члан 22.

На основу Коначног извјештаја Комисије рецензена и узимајући у обзир мишљење Акредитацијског вијећа, Агенција доноси препоруку о издавању дозволе за рад или препоруку о одбијању захтјева високошколске установе за издавање дозволе за рад високошколској установи/студијским програмима на обрасцу **ОБ-П АВОРС 09** и исту доставља Министарству на надлежно поступање.

Члан 23.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“, а биће објављен и на интернет страници Агенције.

Број: 1-02-2-150/25

Дана: 11.4.2025. године

Директор

Проф. др Биљана Војводић, с.р.